

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE
VUODEN 2016 LISÄTALOUSARVIOKSI

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen lisätalousarvioksi vuodelle 2016.

Helsingissä 18 päivänä helmikuuta 2016

Pääministerin sijainen, ulkoasiainministeri

TIMO SOINI

Valtiovarainministeri *Alexander Stubb*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2016 lisätalousarvioksi.

Metsähallitus

Hallitus on antanut joulukuussa 2015 esityksen Metsähallituksen toiminnan ja tehtävien uudelleen organisointia koskevaksi lainsäädännöksi (HE 132/2015). Esityksellä ehdotetaan kokonaan uuden valtion liikelaitoksen perustamista. Vuoden 2016 valtion talousarvioon ehdotetaan muutosta, jotta uusi lainsäädäntö voidaan panna täytäntöön. Laki on ehdotettu tulemaan voimaan 1.4.2016. Uuden liikelaitoksen tehtävät organisoidaan uudelleen Metsähallituksen nykyisillä voimavaroilla. Nykyisen liikelaitoksen henkilöstö, sopimukset, sitoumukset ja muut vastuut siirtyvät uudelle Metsähallitukselle 1.4.2016.

EU:n kilpailulainsäädännön vaatimusten täyttämiseksi Metsähallituksen metsätalousliiketoiminta yhtiöitetään valtion kokonaan omistamaan valtionyhtiöön. Valtion maa- ja vesiomaisuus pysyy edelleen valtion suorassa omistuksessa ja Metsähallituksen hallinnassa.

Metsähallitus tulee maksamaan voiton tuloutusta valtiolle käyttöoikeuskorvausten ja osinkojen perusteella. Vanhan Metsähallituksen voiton tuloutusta aiennetaan niin, että alkuvuoden 2016 voitto tuloutetaan valtiolle poikkeuksellisesti jo v. 2016. Voiton tuloutus lisää kuluvan vuoden varsinaisten tulojen arviota 10 milj. eurolla.

Eräitä muita muutoksia

Liikennevirastolle ehdotetaan 132 milj. euron valtuutta solmia palvelusopimus Arctia Icebreaking Oy:n kanssa uudesta jäänmurtaja Polariksesta. Uudella jäänmurron palvelun hankinnalla turvataan jäänmurron kapasiteetti varmistamaan meriliikenteen turvallisuus ja sujuvuus. Sopimuskausi on 1.4.2016—31.3.2026.

Terrafame Group Oy:n oman pääoman korottamiseen ehdotetaan 38,5 milj. euroa toiminnan jatkumisen takaamiseksi. Talvivaara Sotkamo Oy:n julkisselvityksessä olevan konkurssipesän kaivostoiminnan omistus siirtyi 15.8.2015 Terrafame Oy:lle, jonka valtio omistaa kokonaan Terrafame Group Oy:n kautta. Toimintaa varten Terrafame Oy:n pääomittamiseen myönnettiin vuoden 2015 lisätalousarvioissa 209 milj. euroa. Aiemmin myönnetyt määrärahat riittävät ylläpitämään kaivostoimintaa huhtikuun 2016 loppuun, minkä vuoksi lisämääräraha on tarpeen. Samalla peruutetaan 38,5 milj. euroa Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssin aiheuttamien ympäristövahinkojen estämiseen myönnettyistä määrärahoista. Julkisselvitys jatkuu edelleen, mutta siitä aiheutuvat kustannukset ovat jatkossa vähäisiä, koska konkurssipesä ei enää vastaa kaivoksen ylläpidosta.

Varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahaa ehdotetaan korotettavaksi 8,3 milj. eurolla aiheutuen Suomen osallistumisesta Turkille annettavan pakolaisavun koordinoituvälineeseen (*Refugee Facility for Turkey*). EU on sitoutunut 3 mrd. euron rahoitukseen pakolaisten elinolosuhteiden parantamiseksi Turkissa osana laajempaa EU—Turkki -yhteistyötä muuttoliikevirtojen hillitsemiseksi Turkista Eurooppaan. Suomen kansallinen maksuosuus on kokonaisuudessaan 28,4 milj. euroa.

Poliisin automaattisten nopeusvalvontalaitteiden määrän lisäämiseen ja uusimiseen ehdotetaan lisäystä 1,7 milj. euroa siten, että uusitut laitteet mahdollistavat entistä tarkemman nopeusvalvonnan.

Kansallispuiston perustaminen Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuonna 2017 on yksi hallituksen kärkihankkeita. Hallituksen esitys kansallispuiston perustamiseksi Suomussalmen Hossaan ja Moilasenvaaralle sekä Kuusamon Julman-Ölkyn alueelle annetaan eduskunnalle kuluva vuoden syysistuntokaudella. Rahoitusta aikaistetaan, jotta kansallispuisto voitaisiin avata jo alkukesästä 2017. Lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan 2 milj. euron lisämäärärahaa vuodelle 2016, mikä vastaavasti vähennettäisiin vuosilta 2017 ja 2018.

Pietari-säätiölle ehdotetaan myönnettäväksi 375 000 euron ylimääräinen avustus Suomen Pietarin instituutin ja Pietarin suomalaisen koulun toiminnan turvaamiseksi tilanteessa, jossa toimintojen jatkuvuuden edellytyksiä selvitetään.

Tasapaino ja valtionvelka

Varsinaisten tulojen 10 milj. euron ja määrärahojen 50,9 milj. euron lisäys huomioon ottaen vuoden 2016 lisätalousarvioesitys lisää valtion nettolainanoton tarvetta 40,9 milj. eurolla. Valtion nettolainanotoksi v. 2016 arvioidaan n. 5,4 mrd. euroa. Valtionvelan määrän vuoden 2016 lopussa arvioidaan olevan n. 105 mrd. euroa, mikä on n. 50 % suhteessa bruttokansantuotteeseen. Valtiovarainministeriön joulukuussa julkaisemalla kokonaistaloudellisella ennusteella ei ole vaikutusta lisätalousarvioesityksessä tehtäviin määräraha- tai tulomuutoksiin.

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2014 Tilinpäätös	2015 Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	2016 Hyväksytty talousarvio	2016 Hallituksen esitys	2016 Yhteensä
Määrärahat yhteensä					
(pl. valtionvelan vähentäminen)	54 234	54 387	54 391	51	54 442
— Valtionvelan korot (pääluokka 36)	1 713	1 593	1 573	-	1 573
Tuloarviot yhteensä					
(pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	47 671	49 145	49 059	10	49 069
— Verotulot	39 271	39 792	40 777	-	40 777
— Muut tulot	8 400	9 353	8 282	10	8 292
Nettolainanotto ja velanhallinta					
(mom. 15.03.01)	5 554	5 241	5 332	41	5 372
— Nettolainanotto	5 371	5 291	5 382	41	5 422
— Velanhallinta	183	-50	-50	-	-50

Vaalikauden kehys

Kehykseen luettavia menoja ehdotetaan lisättäväksi n. 51 milj. eurolla. Vuoden 2016 kehysmenojen taso olisi 44 626 milj. euroa.

Menokehys vuodelle 2016 oli varsinaisen talousarvion jälkeen 44 876 milj. euroa. Kertaluonteisia lisäpanostuksia voidaan kattaa vuodelta 2015 käyttämättä jääneestä kehyksen ns. jakamattomasta varauksesta. Lisätalousarvioesityksen kertaluonteisiin menoihin käytetään edellisen vuoden jäljelle jäänyttä jakamatonta varausta 48,8 milj. euroa. Vuoden 2016 kehystasoa korotetaan teknisesti tällä summalla.

Kehyksen hinta- ja rakennekorjaukset huomioon ottaen vuoden 2016 kehystaso on 44 927 milj. euroa. Jakamattomaksi varaukseksi jää 300 milj. euroa. Lisäksi vuodelta 2015 siirtynyttä jakamatonta varausta on vielä käytettävissä n. 151 milj. euroa kertaluonteisiin menoihin.

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2016	2017	2018
35.10.52	Suomen 100-vuotisjuhlavuoden kansallispuistohankkeen ajoitusmuutos	2,0	-1,8	-0,2
24.30.66, 26.10.01, 32.01.89	Kertaluonteisten menojen rahoittaminen vuonna 2015 käyttämättä jääneestä kehysvarauksesta	48,8		
Yhteensä		50,8	-1,8	-0,2

Eduskunnan vuodelle 2016 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

	Pääluokka	Hyväksytty talousarvio	Hallituksen esitys	Yhteensä
21.	Eduskunta	162 876 000	-	162 876 000
22.	Tasavallan presidentti	13 475 000	-	13 475 000
23.	Valtioneuvoston kanslia	207 558 000	-	207 558 000
24.	Ulkoasiainministeriön hallinnonala	1 048 026 000	8 250 000	1 056 276 000
25.	Oikeusministeriön hallinnonala	926 429 000	-145 000	926 284 000
26.	Sisäministeriön hallinnonala	1 710 158 000	1 700 000	1 711 858 000
27.	Puolustusministeriön hallinnonala	2 886 295 000	-	2 886 295 000
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	17 317 079 000	-8 905 000	17 308 174 000
29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	6 801 221 000	375 000	6 801 596 000
30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 559 607 000	2 150 000	2 561 757 000
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	2 932 443 000	-	2 932 443 000
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	2 936 213 000	38 500 000	2 974 713 000
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	13 114 624 000	6 945 000	13 121 569 000
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	201 887 000	2 000 000	203 887 000
36.	Valtionvelan korot	1 573 100 000	-	1 573 100 000
Yhteensä		54 390 981 000	50 870 000	54 441 851 000

Eduskunnan vuodelle 2016 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto	Hyväksytty talousarvio	Hallituksen esitys	Yhteensä
11. Verot ja veronluonteiset tulot	40 777 052 000	-	40 777 052 000
12. Sekalaiset tulot	5 367 489 000	-	5 367 489 000
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	2 448 138 000	10 000 000	2 458 138 000
15. Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	466 800 000	-	466 800 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	49 059 479 000	10 000 000	49 069 479 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta	5 331 502 000	40 870 000	5 372 372 000
Yhteensä	54 390 981 000	50 870 000	54 441 851 000

Vuoden 2016 lisätalousarvio

TULOARVIOT

Osasto 13		€
13. KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET		10 000 000
05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset		10 000 000
01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset, lisäystä		10 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	40 870 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	40 870 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, lisäystä	40 870 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**50 870 000**

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 24	€
24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	8 250 000
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö	8 250 000
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	8 250 000

Pääluokka 25	
25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	-145 000
01. Ministeriö ja hallinto	-145 000
05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	139 000
50. Avustukset (kiinteä määräraha), vähennystä	-284 000

Pääluokka 26	
26. SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 700 000
10. Poliisitoimi	1 700 000
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 700 000

Pääluokka 28	
28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	-8 905 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	920 000
08. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	920 000

Pääluokka 29

70. Valtionhallinnon kehittäminen	-9 870 000
22. Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-9 870 000
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	45 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), lisäystä	45 000
92. EU ja kansainväliset järjestöt	—

Pääluokka 29

29. OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA	375 000
80. Taide ja kulttuuri	375 000
56. Ylimääräinen valtionavustus Pietari-säätiölle Suomen Pietarin instituutin ja Pietarin suomalaisen koulun toiminnan turvaamiseen (kiinteä määräraha)	375 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 150 000
01. Hallinto ja tutkimus	280 000
01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	280 000
64. Metsähallitus 2016	—
50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)	—
70. Maanmittaus ja tietovarannot	1 870 000
01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 870 000

Pääluokka 31**31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN
HALLINNONALA****10. Liikenneverkko**

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)

Pääluokka 32**32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA****38 500 000****01. Hallinto****38 500 000**22. Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssin aiheuttamien ympäristövahin-
kojen estäminen (siirtomääräraha 2 v)

89. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v), lisäystä

38 500 000

Pääluokka 33**33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN
HALLINNONALA****6 945 000****03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta****6 945 000**04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomäärära-
ha 2 v), lisäystä

145 000

31. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisä-
ystä

6 800 000

Pääluokka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 000 000
10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu	2 000 000
52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v), lisä- ystä	2 000 000

Määrärahojen kokonaismäärä:**50 870 000**

TULOARVIOT

Osasto 13

KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET

05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Metsähallituksen toiminnan uudelleen organisoimisesta, jonka osana Metsähallituksen vuoden 2016 voitto ajanjaksolta 1.1.2016—31.3.2016 tuloutetaan jo vuonna 2016.

2016 I lisätalousarvio	10 000 000
2016 talousarvio	220 000 000
2015 IV lisätalousarvio	160 000 000
2015 talousarvio	330 000 000
2014 tilinpäätös	270 000 000

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille merkitään lisäystä 40 870 000 euroa.

Selvitysosa: Nimellisarvoiseen nettolainanottoon merkitään lisäystä 40 870 000 euroa, jolloin nimellisarvoisen nettolainanoton määrä on 5 422 372 000 euroa vuonna 2016. Velanhallinnan erät mukaan lukien nettotulojen määrä on 5 372 372 000 euroa vuonna 2016.

Tulot ja menot (milj. euroa)

Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto	5 422
Menot	
Emissiotappiot (netto)	-40
Pääomatappiot (netto)	-10
Nettotulot	5 372
2016 I lisätalousarvio	40 870 000
2016 talousarvio	5 331 502 000
2015 IV lisätalousarvio	-31 329 000
2015 III lisätalousarvio	50 519 000
2015 II lisätalousarvio	55 939 000
2015 I lisätalousarvio	445 469 000
2015 talousarvio	4 720 839 000
2014 tilinpäätös	5 554 308 684

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 8 250 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Lisäys käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	Lisätalousarvio	Muutettu käyttösuunnitelma
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	119 310 000	-	119 310 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö ¹⁾	148 903 000	+8 250 000	157 153 000
3. Euroopan kehitysrahasto	45 000 000	-	45 000 000
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	35 860 000	-	35 860 000
5. Humanitaarinen apu	70 000 000	-	70 000 000
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tuki- toiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	4 920 000	-	4 920 000
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	2 300 000	-	2 300 000

Lisäys käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	Lisätalousarvio	Muutettu käyttösuunnitelma
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	65 000 000	-	65 000 000
9. Korkotuki-instrumentti	6 800 000	-	6 800 000
Yhteensä	498 093 000	+8 250 000	506 343 000

¹⁾ Sisältää ministeriön ja Iso-Britannian kehityspoliittisen osaston (DFID) yhteistoimintahankkeen menoja 11 000 000 euroa, ministeriön ja Itävallan kehitysyhteistyöviraston (ADA) yhteistoimintahankkeen menoja 500 000 euroa sekä ministeriön ja Euroopan komission yhteistoimintahankkeen menoja 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäus aiheutuu Suomen osallistumisesta Turkille annettavan pakolaisavun koordinoitvälineseeseen (*Refugee Facility for Turkey*) ja se kohdennetaan käyttösuunnitelmakohtaan 2. EU on sitoutunut 3 mrd. euron rahoitukseen pakolaisten elinolosuhteiden parantamiseksi Turkissa osana laajempaa EU—Turkki -yhteistyötä muuttoliikevirtojen hillitsemiseksi Turkista Eurooppaan. Suomen kansallinen maksuosuus on kokonaisuudessaan 28 400 000 euroa. Vuoden 2016 talousarviossa otetaan huomioon 30 %:n osuus.

2016 I lisätalousarvio	8 250 000
2016 talousarvio	498 093 000
2015 I lisätalousarvio	4 160 000
2015 talousarvio	798 422 000
2014 tilinpäätös	961 245 000

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 139 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös EU:n sisäisen turvallisuuden rahaston (ISF-P) tuella toteutettavan hankkeen omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 25.01.50 ja aiheutuu rikosuhrimaksujärjestelmän käyttöönoton edellyttämien tietojärjestelmämuutosten menoista.

Rikosuhrimaksujärjestelmä edellyttää muutoksia Oikeusrekisterikeskuksen tietojärjestelmiin, joiden kustannusarvio vuosina 2016—2017 on yhteensä arviolta 760 000 euroa. Kustannuksista 450 000 euroa on tarkoitus rahoittaa EU:n sisäisen turvallisuuden rahastosta (ISF-P) haettavalla tuella.

2016 I lisätalousarvio	139 000
2016 talousarvio	6 941 000
2015 IV lisätalousarvio	100 000
2015 talousarvio	3 359 000

50. Avustukset (kiinteä määräraha)

Momentilta vähennetään 284 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Vähennys käyttösuunnitelmaan (1 000 euroa)

	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	Lisätalousarvio	Muutettu käyttösuunnitelma
Avustukset rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille (enintään)	3 090	-284	2 806
Avustukset saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen (enintään)	3 164	-	3 164
Muut avustukset (enintään)	190	-	190
Yhteensä	6 444	-284	6 160

Selvitysosa: Vähennyksestä 139 000 euroa on siirtoa momentille 25.01.05 rikosuhrimak-sujärjestelmän käyttöönoton edellyttämistä tietojärjestelmämuutoksista aiheutuviin menoihin ja 145 000 euroa on siirtoa momentille 33.03.04 lähisuhdeväkivallan uhreille suunnatun 24/7-tuki-puhelimen toiminnan käynnistämisestä Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuviin menoihin.

2016 I lisätalousarvio	-284 000
2016 talousarvio	6 444 000
2015 talousarvio	4 406 000
2014 tilinpäätös	4 237 607

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 700 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu automaattisten nopeusvalvontalaitteiden uusimisesta ja lisäämisestä niin, että laitteet mahdollistavat entistä tarkemmin nopeuksien ylittämisen valvonnan.

2016 I lisätalousarvio	1 700 000
2016 talousarvio	729 491 000
2015 III lisätalousarvio	1 366 000
2015 I lisätalousarvio	770 000
2015 talousarvio	734 180 000
2014 tilinpäätös	731 422 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Palvelut valtioyhteisölle

08. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 920 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 28.70.22 ja aiheutuu Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen (Palkeet) tuotantoprosessien ja tiedonkäsittelyn automatisoinnin jatkokehittämishankkeesta, jossa hyödynnetään ohjelmistorobotiikkaa ja prosessianalysointitekniologiaa.

2016 I lisätalousarvio	920 000
2016 talousarvio	1 942 000
2015 talousarvio	4 241 000
2014 tilinpäätös	3 198 000

70. Valtionhallinnon kehittäminen

22. Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 9 870 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 920 000 euroa on siirtoa momentille 28.20.08 ja aiheutuu Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen (Palkeet) tuotantoprosessien ja tiedonkäsittelyn automatisoinnin jatkokehittämishankkeesta, jossa hyödynnetään ohjelmistorobotiikkaa ja prosessianalysointitekniologiaa.

Vähennyksestä 280 000 euroa on siirtoa momentille 30.01.01 digitaalisuutta edistävän asunto-osakeyhtiörekisterihankkeen (ASREK) johdon menoihin ja 1 870 000 euroa on siirtoa momentille 30.70.01 hankkeen suunnitteluun ja toteutukseen.

Vähennyksestä 6 800 000 euroa on siirtoa momentille 33.03.31 ja aiheutuu sosiaali- ja terveydenhuollon uusien digitaalisten toimintatapojen luomisesta sekä ODA-hankkeen toteuttamisesta.

2016 I lisätalousarvio	-9 870 000
2016 talousarvio	24 645 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 45 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) perusteena olevien valtion vuoden 2016 talousarviossa arvioitujen tulojen määrän muutoksesta.

2016 I lisätalousarvio	45 000
2016 talousarvio	220 768 000
2015 IV lisätalousarvio	-642 000
2015 III lisätalousarvio	27 000
2015 II lisätalousarvio	-4 000
2015 I lisätalousarvio	-162 000
2015 talousarvio	221 145 000
2014 tilinpäätös	215 807 393

92. EU ja kansainväliset järjestöt

Luvun perusteluja muutetaan siten, että valtiovarainministeriö voi tehdä EU:n yhteisen kriisinratkaisuneuvoston kanssa sopimuksen lainalimiittijärjestelystä, jonka puitteissa myönnettävien lainojen enimmäismäärä voi olla enintään 1 083 500 000 euroa. Lainat voidaan myöntää vakuutta vaatimatta.

Selvitysosa: Luvun perusteluja muutetaan siten, että valtuuden mukaisia lainoja voidaan myöntää ilman vakuutta.

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

80. Taide ja kulttuuri

56. Ylimääräinen valtionavustus Pietari-säätiölle Suomen Pietarin instituutin ja Pietarin suomalaisen koulun toiminnan turvaamiseen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 375 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen myöntämiseen Pietari-säätiölle.

Selvitysosa: Suomen Pietarin instituuttia ylläpitävän suomalaisen Pietari-säätiön talous on vaikeuksissa. Ilman ylimääräisen avustuksen myöntämistä Suomen Pietarin instituutin ja Pietarin suomalaisen koulun toiminta on vaarassa keskeytyä. Myönnettävällä avustuksella pyritään varmistamaan, että Suomen Pietarin instituutin ja Pietarin suomalaisen koulun toiminta voi jatkaa keskeytymättömänä tilanteessa, jossa toimintojen jatkuvuuden edellytyksiä selvitetään. Tavoitteena on, että Pietari-säätiö käyttää saamastaan avustuksesta 170 000 euroa Pietarin suomalaiselta koululta ottamansa lainan lyhentämiseen vuonna 2016.

2016 I lisätalousarvio

375 000

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja tutkimus

01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 280 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 28.70.22 ja aiheutuu digitaalisuutta edistävän asunto-osakeyhtiörekisterihankkeen (ASREK) johdon menoista.

Hankkeesta aiheutuvien ylläpitokustannusten rahoitus ei edellytä lisämäärärahoja vaan se hoidetaan asiakasmaksuin.

2016 I lisätalousarvio	280 000
2016 talousarvio	24 557 000
2015 IV lisätalousarvio	56 000
2015 talousarvio	23 818 000
2014 tilinpäätös	29 843 000

(63.) Metsähallitus

Selvitysosa: Luku 30.63 ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta ja sen momentti 30.63.50 siirrettäväksi momentiksi 30.64.50.

64. Metsähallitus 2016

Metsähallituksen liiketoiminnalle asetetaan seuraavat tavoitteet ja tehdään muita Metsähallituksesta annetun lain edellyttämiä päätöksiä seuraavasti:

1. Valtuutus Metsähallituksen avaavan taseen muodostamiseen

Eduskunta antaa valtioneuvostolle valtuutuksen päättää Metsähallituksen hallintaan siirrettävästä omaisuudesta sekä siitä, mikä osa omaisuudesta merkitään Metsähallituksen peruspääomaksi ja muuksi omaksi pääomaksi. Peruspääoman ehdoin 1.4.2016 Metsähallitukselle siirrettävän maa-

ja vesiomaisuuden arvo on noin 2 500 milj. euroa ja muu oman pääoman ehdoin siirrettävän maa- ja vesiomaisuuden arvo on noin 1 200 milj. euroa.

2. Liiketoiminnan keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet

Metsähallitus ottaa huomioon liiketoimintaa harjoittaessaan ja ohjatessaan tytäryhtiöitä Metsähallitusta koskevan lainsäädännön mukaiset yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet.

3. Liiketoiminnan lainanoton enimmäismäärä

Metsähallitus oikeutetaan ottamaan liiketoimintaansa varten lainaa 1.4.2016—31.12.2016 aikana enintään 80 milj. euroa.

4. Liiketoiminnan investointien ja investointisitoumusten enimmäismäärä

Metsähallitus voi tehdä sitoumuksia liiketoiminnan investoinneista 1.4.2016—31.12.2016 aikana enintään 20 milj. euron määrää vastaavasti.

5. Liiketoiminnan vakuuksien enimmäismäärä

Metsähallitus saa antaa liiketoimintaansa varten tarvittavia vakuuksia konsernin ulkopuolisille toimijoille 1.4.2016—31.12.2016 aikana enintään 2,5 milj. euron arvosta.

Selvitysosa: Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen Metsähallituksen toiminnan ja tehtävien uudelleen organisointia koskevaksi lainsäädännöksi. Tarkoituksena on toteuttaa EU:n kilpailulainsäädännön vaatimukset.

Metsähallituksesta ehdotetaan muodostettavaksi 1.4.2016 alkaen valtion liikelaitos, jonka toiminta ei enää perustu lakiin valtion liikelaitoksista (1185/2002). Metsähallitukseen ei myöskään sovellettaisi valtion liikelaitoksista annettua lakia (1062/2010). Metsähallitus olisi perustuslain 84 §:n 4 momentissa tarkoitettu valtion liikelaitos, jota koskevat tarkemmat säännökset sisältyvät Metsähallituksesta annettavaan lakiin. Metsähallituksen yleistehävänä on käyttää, hoitaa ja suojella hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta kestävästi. Metsätaloutta ja muuta markkinaehtoista liiketoimintaa Metsähallitus harjoittaa omistamiensa tytäryhtiöiden kautta.

Tehtävät organisoidaan uudelleen Metsähallituksen nykyisillä voimavaroilla.

Liikelaitoksen henkilöstö, sopimukset, sitoumukset ja muut vastuut sekä Y-tunnus siirtyvät uudelle Metsähallitus liikelaitokselle.

Avaavan taseen muodostaminen

Metsähallituksesta annetun lain (1378/2004) tarkoittaman Metsähallituksen toiminta päättyy ja liikelaitos laatii tilinpäätöksen 31.3.2016 tilanteesta. Uuden lain voimaantullessa arviolta 1.4.2016 sen tarkoittama Metsähallitus aloittaa toimintansa ja sille laaditaan avaava tase.

Esitetyn Metsähallituksesta annetun lain 34 §:n mukaan valtioneuvosto päättää valtion talousarvion käsittelyn yhteydessä eduskunnan antaman valtuutuksen nojalla Metsähallituksen hallintaan siirrettävästä valtion omaisuudesta sekä siitä, mikä osa omaisuudesta merkitään Metsähallituksen peruspääomaksi, muuksi omaksi pääomaksi tai lainaehdoin annetuksi. Luvun päätösosan kohdassa 1. on lain edellyttämä valtuutus.

Valtioneuvoston päätöksessä omaisuus on tarkoitus jakaa seuraavasti:

— Peruspääomaa olisi edelleen omaisuus, joka on taloudellisesti hyödynnettävissä. Peruspääomalle asetettaisiin tuottovaade.

— Muussa omassa pääomassa olisi julkisten hallintotehtävien käyttöön osoitettu omaisuus, joka on tarpeellista näiden tehtävien hoitamiseksi. Julkisten hallintotehtävien hoitoon osoitetulla omaisuudella ei olisi tuottovaadetta. Muuhun omaan pääomaan kuuluvaksi erilliseksi tase-eräksi osoitetaan maa- ja vesiomaisuus, joka ei liity julkisten hallintotehtävien hoitoon ja joka ei myöskään ole mainittavan taloudellisen hyödyntämisen piirissä, minkä vuoksi omaisuudelle ei asetettaisi tuottovaadetta.

Peruspääoma (5,570 milj. ha): Peruspääoma tulee sisältämään aiempien talouskäytössä olevien alueiden lisäksi n. 40 000 hehtaaria Ylä-Lapin virkistysmetsiä. Lisäksi valtioneuvoston päätöksen avaavasta taseesta sisällytetään vielä suojelemattomien valtion suoalueiden, pinta-alaltaan n. 15 000 ha, siirto peruspääomasta julkisten hallintotehtävien käytössä olevaan omaisuuteen. Muilta osin peruspääomaan osoitettavat maa- ja vesialueet säilyvät ennallaan.

Muu oma pääoma (6,970 milj. ha): Julkisten hallintotehtävien hoitoon tarkoitettuun omaisuuteen kuuluisivat mm. luonnonsuojelulain 10 §:ssä tarkoitetut kansallispuistot, luonnonpuistot ja muut luonnonsuojelualueet sekä erämaa-alueet, valtioneuvoston vahvistamiin luonnonsuojelulain nojalla toteutettaviin suojeluohjelmiin kuuluvat valtion alueet, Natura 2000 -verkostoon kuuluvat valtion alueet, joiden talouskäyttö ei ole mahdollista, vahvistetuissa kaavoissa suojelualueiksi varatut Metsähallituksen alueet ja suojelutarkoituksiin hankitut alueet sekä muu Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien hoidon kannalta tarpeellinen omaisuus, josta Metsähallituksen tasetta koskevassa valtioneuvoston päätöksessä päätetään. Lisäksi muuhun omaan pääomaan osoitetaan omana eränä liikelaitoksen omaisuus, joka ei liity julkisten hallintotehtävien hoitoon ja jolle ei perustellusta syystä asetettaisi tuottovaatimusta. Tällaista maa- ja vesiomaisuutta ovat luonnonsuojelupäätösten ulkopuoliset yleiset vesialueet (n. 2 200 000 ha) ja Ylä-Lapin luontaistalousalueet (n. 361 000 ha).

Valtion omaisuutta ei siirretä Metsähallitukseen lainaehdoin.

Arvio 1.4.2016 Metsähallituksen avaavasta taseesta on seuraava (milj. euroa)

	Tilinpäätös 31.12.2014	MH:n avaava tase 1.4.2016			Peruspääoma
		Yhteensä	Muu oma pääoma Julk. hall. tehtävät	Muu maa- ja vesiomaisuus	
VASTAAVAA					
PYSYVÄT					
VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	0,8	1,0	0,5		0,5
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	3 684,4	3 731,0	922,0	220,0	2 589,0
Muut aineelliset hyödykkeet	75,4	68,0	22,0		46,0
Yhteensä	3 759,8	3 799,0	944,0	220,0	2 635,0

Arvio 1.4.2016 Metsähallituksen avaavasta taseesta on seuraava (milj. euroa)

Sijoitukset	Tilinpäätös 31.12.2014 33,3	MH:n avaava tase 1.4.2016			
PYSYVAT		92,0	13,0		79,0
VASTAAVAT					
YHTEENSÄ	3 794,0	3 892,0	957,5	220,0	2 714,5
VAIHTUVAT					
VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus	14,8	2,0	2,0		0,0
Saamiset					
Lyhytaikaiset	40,8	20,0	12,0		8,0
Rahat ja pankkisaamiset	20,3	25,0	15,0		10,0
VAIHTUVAT					
VASTAAVAT					
YHTEENSÄ	75,9	47,0	29,0		18,0
VASTAAVAA					
YHTEENSÄ	3 869,9	3 939,0	986,5	220,0	2 732,5
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
Peruspääoma	2 525,7	2 534,0			2 534,0
Muu oma pääoma					
Julkiset hallintotehtävät	1 175,2	972,0	972,0		
Muu maa- ja vesi-omaisuus		220,0		220,0	
Edellisten tilikausien voitto	-3,6	120,0	0,0		120,0
Tilikauden voitto	114,2	0,0	0,0		0,0
OMA PÄÄOMA					
YHTEENSÄ	3 811,6	3 846,0	972,0	220,0	2 654,0
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen	1,2	1,0			1,0
Lyhytaikainen	57,1	92,0	14,5		77,5
VIERAS PÄÄOMA					
YHTEENSÄ	58,4	93,0	14,5		78,5
VASTATTAVAA					
YHTEENSÄ	3 869,9	3 939,0	986,5	220,0	2 732,5

Julkisten hallintotehtävien käyttöön osoitettu muu oma pääoma sekä muu ilman käyttörajoitteita oleva pääoma ja muut varat ja velat kirjataan tilinpäätöshetken 31.3.2016 kirjanpitoarvoon siten, että edellisten tilikausien kertyneet tappiot kirjataan pienentämään muun oman pääoman arvoa.

Liikelaitoksen peruspääoma ja muut varat ja velat pl. julkiset hallintotehtävät kirjataan lain voimaantulopäivän 1.4.2016 käypään arvoon.

Liikelaitoksen tilintarkastaja antaa Metsähallituksen hallitukselle lausunnon käyvän arvon vahvistamista varten.

Liiketoiminta

Metsähallituksen hallinnassa olevilla alueilla liiketoimintaa harjoitetaan ottaen huomioon metsähallituslaissa säädetyt yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet. Eduskunnalle annetun lakiesityksen mukaan Metsähallituksen on otettava toiminnassaan huomioon biologisen monimuotoisuuden suojelu ja tarkoituksenmukainen lisääminen, luonnon virkistyskäytön ja työllisyyden edistämisen vaatimukset, poronhoidon ja saamelaiskulttuurin edellytysten turvaaminen. Yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisen tasosta päätetään maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä Metsähallituksen liiketoiminnan tavoitteista vuodelle 2016.

Metsähallitus ohjaa tytäryhtiötä vuosittain eduskunnan päätösten edellyttämällä tavalla valtion omaisuuden käyttöehtoihin liittyvien vuosittaisten tavoitteitten asettamisen kautta.

Metsähallitus harjoittaa tytäryhtiöissä metsätaloutta ja puutavaran toimittamista asiakkaille sekä siemen- ja taimituotantoa. Osana liikelaitosta se harjoittaa maa-ainesliiketoimintaa ja maa- ja vesialueita koskevaa vuokraus-, myynti-, hanke- ja kehitystoimintaa. Metsähallituksen tulos ja tuloutus valtion talousarvioon muodostuu omasta liiketoiminnasta, tytäryhtiöiden osingoista ja käyttöoikeuskorvauksista. Metsähallitus tarjoaa yrityksille liiketoimintamahdollisuuksia aktiivisella hankekehityksellä ja tasapuolisella kilpailuun perustuvalla alueiden vuokrauksella.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen valtion metsätalousosakeyhtiöstä. Ehdotetun lain 1 §:n mukaan valtion metsätalouden harjoittamista varten perustetaan Metsähallituksen omistama osakeyhtiö, jonka toimialana on metsätalouden harjoittaminen yksinoikeudella valtion omistamalla maalla ja puutavaran toimittaminen asiakkaille. Ehdotetun lain mukaan valtioneuvosto määrää luovutettavan omaisuuden ja sen arvon sekä ehdot, joilla luovutus tapahtuu. Maa- ja vesiomaisuutta koskevaa käyttöoikeutta luovutettaessa on huolehdittava, että Metsähallituksesta annetussa laissa tarkoitettujen yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden toteuttaminen turvataan. Tytäryhtiö perustetaan liiketoiminnan siirtona. Metsähallituksen metsätalouden henkilöstö siirtyy tytäryhtiön palvelukseen vanhoina työntekijöinä.

Luvun 30.64 päätösosan mukaan Metsähallitus voi nostaa lainaa investointejaan varten enintään 80 milj. euroa. Kilpailuneutraalius edellyttää, että perustettavan metsätalouslyhtiön omavaraisuusaste on 50 % tasolla. Perustamisvaiheessa liikelaitos lainoittaa yhtiötä antamalla tälle lainaa markkinaehdoin.

Metsähallitus tekee liiketoiminnan investointeja luvun 30.64 päätösosan valtuuden 20 milj. euron rajoissa. Alustavan investointisuunnitelman mukaan merkittävimmät investointikohteet ovat tie- ja vesirakenteet, puolustusvoimien ja tutkimuksen tarpeisiin tehtävät maa- ja vesialuehankinnat sekä tuulivoimapuistojen rakenteet. Puolustusvoimien tarpeisiin on tarkoitus hankkia alueita n. 3 milj. eurolla.

Metsähallitus joutuu toiminnassaan antamaan vakuuksia ulkopuolisille.

Metsähallituksen uudelleenorganisointi tulee pienentämään liikelaitoksen ensimmäisen toimintavuoden tulosta ja vuonna 2017 tehtävää tuloutusta valtion talousarvioon. Tähän on kertaluonteisina syinä perustettavalle tytäryhtiölle siirtyvien lisäeläkevastuiden kattamisesta aiheutuva kertaluonteinen kustannus (n. 8 milj. euroa) sekä se, että tuloutus ei vielä sisällä perustettavan tytäryhtiön osinkoja, vaan ainoastaan valtion ja metsätalouslyhtiön välisen käyttöoikeussopimuksen mukaiset korvaukset, jotka alustavasti on arvioitu olevan arvonnäisäverottomia. Osinkoa makse-

taan ensimmäistä kertaa liikelaitokselle vasta vuonna 2017 ja tuloutetaan valtiolle vuoden 2018 talousarviossa. Lisäksi tulokseen ja tuloutukseen vaikuttaa pysyvästi liiketoiminnan verokannan muutos. Metsätalousliiketoimintaa harjoittava tytäryhtiö on normaalin yhtiöverotuksen piirissä, jolloin verokanta nousee nykyisestä n. 7 prosentista 20 prosenttiin.

Ottaen huomioon eduskunnan hyväksymät vuoden 2016 palvelu- ja muut toimintatavoitteet, maa- ja metsätalousministeriö on alustavasti asettanut Metsähallituksen liiketoiminnan tulostavoitteeksi 86,2 milj. euroa (tilikauden tulos) ja tuloutustavoitteeksi 86 milj. euroa aikaväliltä 1.4.—31.12.2016 vuonna 2017. Tulostavoitteiden saavuttamiseksi Metsähallitus jatkaa valtion toiminnan ja talouden kannalta epätarkoituksenmukaisen maan myyntiä ja parantaa liiketoiminnan kannattavuutta. Valtioneuvosto päättää liikelaitoksen voiton tuloutuksista vuoden 2016 tilinpäätösten vahvistamisen yhteydessä vuonna 2017.

Liiketoimintakonsernin tunnuslukutaulukko 1.4.2016—31.12.2016

	2014 toteutuma	2015 TA	1.4.—31.12.2016
	Konserni	Konserni	Konserni
Liikevaihto, milj. €	355,0	355,1	278,1
— muutos, %	-4	0	4
Käyttökate, %	35	37	36
Liikevoitto/tappio, milj. €	125,1	127,3	96,8
Tilikauden tulos, milj. €	116,9	119,1	86,2
— liikevaihdosta, %	33	34	31
— peruspääomasta, %	4,6	4,7	4,5
Tuloutus valtion talousarvioon, milj. €	130 ¹⁾	110 ²⁾	120 ³⁾
Sijoitetun pääoman tuotto, % ⁴⁾	4,7	4,8	4,5
Investoinnit liikevaihdosta, %	4	5	7
Omavaraisuusaste, %	98	98	98
Taseen loppusumma, milj. €	2 693	2 693	2 767
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä (htv)	1 098	1 027	755

¹⁾ Valtioneuvoston vahvistama tuloutus.

²⁾ Valtioneuvoston vahvistaman vuoden 2015 tuloutuksen (110 milj. euroa) lisäksi Metsähallitus maksoi pääoman palautusta 15 milj. euroa.

³⁾ Vuoden 2015 toiminnan perusteella vuoden 2016 varsinaisen talousarvion tuloutusarvio on 120 milj. euroa. Vuonna 2016 1.1.2016—31.3.2016 toiminnan perusteella tuloutusarvio on 10 milj. euroa. Tuloutusarvio on yhteensä 130 milj. euroa (mom. 13.05.01).

⁴⁾ Sijoitetun pääoman tuotto prosentissa mukana osingot tytäryhtiöiltä.

Liikelaitoksen tuloutus ja rahoitus momenteittain (milj. euroa)

	2014 toteutuma	2015 ennakoitu	2016 ¹⁾ esitys
Liikelaitoksen tuloutus tulomomenteille			
13.05.01 Voiton tuloutus	130,000	110,000	130,000 ²⁾
Yhteensä	130,000	110,000	130,000
Julkisten hallintotehtävien määräraha- rahoitus			
30.(63.50) ja 30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	6,387	6,250	5,754
MMM:n hallinnonala yhteensä	6,387	6,250	5,754
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallinto- tehtävät	34,622	34,598	37,616
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot ³⁾	2,000	2,000	-
YM:n hallinnonala yhteensä	36,622	36,598	37,616
Yhteensä (MMM ja YM)	43,009	42,848	43,370

¹⁾ Koko vuosi.

²⁾ Vuoden 2015 tuloksesta 120 milj. euroa ja 1.1.2016—31.3.2016 väliseltä ajalta 10 milj. euroa.

³⁾ Metsähallituksen osuus.

Julkiset hallintotehtävät

Metsähallituksesta annetun lain mukaisten julkisten hallintotehtävien palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet sekä niiden rahoitus on maa- ja metsätalousministeriön toimialan osalta momenteilla 30.(63.50) ja 30.64.50 sekä ympäristöministeriön toimialan osalta momentilla 35.10.52.

50. (30.63.50) Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää Metsähallituksen julkisista hallintotehtävistä maa- ja metsätalousministeriön toimialalla aiheutuvien menojen maksamiseen.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että julkisille hallintotehtäville asetetaan seuraavat palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet maa- ja metsätalousministeriön toimialalla:

— Eräpalveluja tarjotaan kattavasti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästi ja sillä luodaan hyvinvointia

— Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä sekä

— Riista- ja kalakannat säilyvät elinvoimaisina ja metsästys ja kalastus on eettistä ja vastuullista.

Selvitysosa: Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen Metsähallituksen toiminnan ja tehtävien uudelleen organisointia koskevaksi lainsäädännöksi (HE 132/2015). Metsähallitusta koskeva lainsäädäntö on ehdotettu tulemaan voimaan 1.4.2016.

Momentin perustelujen muutos mahdollistaa määrärahan ja hallintotehtävistä saatavien tulojen käyttämisen uuden Metsähallitusta koskevan lainsäädännön nojalla julkisista hallintotehtävistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Momentin perustelujen täydennyksellä maa- ja metsätalousministeriön toimialan julkisten hallintotehtävien tavoitteet yhdenmukaistetaan ympäristöministeriön toimialan vastaavien tavoitteiden kanssa, jotka ovat momentilla 35.10.52.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2016 I lisätalousarvio	—
2016 talousarvio	5 754 000
2015 talousarvio	6 250 000
2014 tilinpäätös	6 387 000

70. Maanmittaus ja tietovarannot

01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 870 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 28.70.22 ja aiheutuu digitaalisuutta edistävän asunto-osakeyhtiörekisterihankkeen (ASREK) suunnittelun ja toteutuksen menoista.

Hankkeesta aiheutuvien ylläpitokustannusten rahoitus ei edellytä lisämäärärahoja vaan se hoidetaan asiakasmaksuin.

2016 I lisätalousarvio	1 870 000
2016 talousarvio	46 630 000
2015 talousarvio	47 506 000
2014 tilinpäätös	50 463 000

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Liikenneverkko

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Liikennevirasto saa tehdä kymmenen vuoden mittaiselle sopimuskaudelle sopimuksia uuden murtajan jäänmurtopalveluiden hankkimiseksi siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 132 300 000 euroa.

Selvitysosa: Vuoden 2013 talousarviossa myönnettiin valtuus uuden jäänmurtajan hankkimiseksi Liikenneviraston omistukseen. Voimassa oleva valtuus on 128 milj. euroa ja jäänmurtajan hankinnasta aiheutuvat menot on rahoitettu momentilta 31.10.70. Vuoden 2016 talousarvioon sisältyy jäänmurtajan myynnistä saatavana tulona 128 milj. euroa momentilla 12.31.10.

Liikennevirasto on järjestänyt vuoden 2015 loppupuolella kilpailutuksen uuden murtajan jäänmurtopalvelusta. Viraston on tarkoitus solmia 10-vuotinen palvelusopimus Arctia Icebreaking Oy kanssa uudesta jäänmurtaja Polariksesta. Sopimuskauti on 1.4.2016—31.3.2026. Sopimuksen hankintahinta on 132,3 milj. euroa (sis. 2 % vuotuisen indeksikorjauksen). Sopimus sisältää jäänmurtopalveluja 122 valmiuspäivää ja 92 operointipäivää vuonna 2016 sekä 212 valmius- ja 182 operointipäivää vuosina 2017—2025. Vuoden 2026 osalta sopimus sisältää 90 valmius- ja 90 operointipäivää.

Jäänmurtajan palvelusopimuksesta aiheutuu aikaisempaan verrattuna lisämenoja 6,11 milj. euroa vuonna 2016, vuosina 2017—2025 7,803 milj. euroa per vuosi ja vuonna 2026 2,4 milj. euroa.

Liikenneviraston käytössä on ollut viiden perinteisen jäänmurtajan peruskapasiteetti sekä neljän jäänmurtajan lisäkapasiteetti. Peruskapasiteetin valmiuskustannukset ovat n. 24,5 milj. euroa vuodessa, joka sisältää 600 operointipäivää. Lisäkapasiteetista maksetaan valmiusmaksua 14,6 milj. euroa ja operointipäivistä toteutuneen mukaisesti. Lisäkapasiteetista poistuu vuoden 2016 jälkeen Ruotsin merenkululaitoksen jäänmurtaja Frej. Uudella jäänmurtajan palvelun hankinnalla turvataan Liikenneviraston tilaama jäänmurtajan kapasiteetti varmistamaan meriliikenteen turvallisuus ja sujuvuus.

Jäänmurtokustannukset lisäävät väylämaksun perusteena olevia kustannuksia. Väylämaksujen kustannusvastaavuus alenee 48,5 prosentista 45,6 prosenttiin vuonna 2016.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2016 I lisätalousarvio	—
2016 talousarvio	1 061 400 000
2015 I lisätalousarvio	7 793 000
2015 talousarvio	932 909 000
2014 tilinpäätös	1 016 938 000

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

22. *Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssin aiheuttamien ympäristövahinkojen estäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Vuoden 2015 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnetystä 100 000 000 euron kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 38 500 000 euroa.

Selvitysosa: Vuoden 2015 ensimmäisessä lisätalousarviossa momentille myönnettiin 100 000 000 euron kaksivuotinen siirtomääräraha. Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssipesän julkisselvitys jatkuu edelleen, mutta siitä aiheutuvat kustannukset ovat jatkossa vähäisiä, koska konkurssipesä ei enää vastaa kaivoksen ylläpidosta ja siten osa momentille myönnetystä määrärahasta voidaan peruuttaa.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2016 I lisätalousarvio	—
2015 I lisätalousarvio	100 000 000
2014 tilinpäätös	50 000 000

89. *Osakehankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 38 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Terrafame Group Oy:n oman pääoman korottamiseen.

Lisäksi valtio saa luopua omistuksestaan Terrafame Oy:ssä.

Selvitysosa: Talvivaara Sotkamo Oy:n julkisselvityksessä olevan konkurssipesän kaivos-toiminnan omistus siirtyi 15.8.2015 Terrafame Oy:lle, jonka valtio omistaa kokonaan Terrafame Group Oy:n kautta. Toimintaa varten Terrafame Oy:n pääomittamiseen myönnettiin vuoden 2015 lisätalousarvioissa 209 000 000 euroa. Aiemmin myönnetyt määrärahat riittävät ylläpitämään kaivostoimintaa huhtikuun 2016 loppuun. Toiminnan jatkumisen takaamiseksi momentille ehdotetaan lisäystä 38 500 000 euroa.

Samanaikaisesti valtio on rahoittanut ympäristövahinkojen estämiseksi julkisselvityksessä olevan konkurssipesän toimintaa momentille 32.01.22 vuoden 2014 kolmannessa lisätalousarviossa ja vuoden 2015 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnettyillä määrärahoilla. Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssipesän julkisselvitys jatkuu edelleen, mutta siitä aiheutuvat kustannukset ovat jatkossa vähäisiä, koska konkurssipesä ei enää vastaa kaivoksen ylläpidosta. Vuoden 2015 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnetystä momentin 32.01.22 määrärahasta peruutetaan 38 500 000 euroa.

2016 I lisätalousarvio	38 500 000
2015 II lisätalousarvio	112 000 000
2015 I lisätalousarvio	97 000 000

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 145 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 25.01.50 ja aiheutuu laista rikosuhrimaksusta siihen liittyvine lakeineen (669-672/2015). Lain voimaantulo kytkeytyy sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain voimaantuloon ja tapahtunee joulukuussa 2016. Lain tarkoituksena on vahvistaa rikoksen uhrien tukipalveluihin kohdennettavaa valtionrahoitusta rikosuhrimaksujen tuottoa vastaavalla määrällä. Tuottoa on suunniteltu kanavoitavaksi etenkin Rikosuhripäivystyksen toimintaan ja 24/7-tukipuhelimeen. Siirrettävällä määrärahalla käynnistetään Istanbulin sopimuksen mukaisen lähisuhdeväkivallan uhreille suunnatun 24/7-tukipuhelimen toiminta. Palvelun tuotettaisiin järjestöjen avulla valtionavustuksin. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos vastaisi tukipuhelinpalvelun koordinoinnista ja valtionavustuksen hallinnoinnista.

2016 I lisätalousarvio	145 000
2016 talousarvio	56 228 000
2015 talousarvio	60 412 000
2014 tilinpäätös	68 103 000

31. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 800 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 28.70.22 ja aiheutuu sosiaali- ja terveydenhuollon uusien digitaalisten toimintatapojen luomisesta sekä ODA-hankkeesta aiheutuvista menoista.

Hankkeesta aiheutuviin ylläpitokustannuksiin ei tarvita lisämäärärahoja vaan niistä vastaavat kunnat ja sairaanhoitopiirit.

2016 I lisätalousarvio	6 800 000
2016 talousarvio	23 500 000

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

52. *Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää ympäristöministeriön ohjauksessa toteutettaviin Metsähallituksen julkisiin hallintotehtäviin seuraavasti:

4) kärkihankkeesta "Perustetaan kansallispuisto Suomen 100-vuotisjuhlavuonna 2017" aiheutuvien menojen maksamiseen ja Porkkalan luonnonsuojelualueen perustamiseen liittyvistä selvityksistä sekä opastus- ja virkistyspalveluiden parantamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan toiminnan tavoitteiden osalta siten, että itsenäisyyden juhlavuoden 2017 kansallispuiston opastus- ja virkistyspalveluiden tarve kartoitetaan, laaditaan sen pohjalta kansallispuistotasoisten palveluiden toteuttamisohjelma ja aikataulu sekä ryhdytään pikaisesti puutteiden korjaamiseen.

Selvitysosa: Lisäys on tarpeen kärkihankkeen "Perustetaan kansallispuisto Suomen 100-vuotisjuhlavuonna 2017" toteuttamiseksi. Vastaavasti vähennetään 1 800 000 euroa vuodelta 2017 ja 200 000 euroa vuodelta 2018. Lisämääräraha tarvitaan, koska uuden kansallispuiston avaaminen on aikaistunut alkukesään 2017. Aikataulun muutos on välttämätön, koska opastus- ja virkistyspalveluiden tarpeen kartoittaminen, kansallispuistotasoisten palveluiden toteuttamisohjelman laatiminen ja puutteiden korjaaminen sekä Suomen itsenäistymisvaiheita esittelevä näyttely tulisi olla tehtynä kansallispuiston avautuessa ottaen huomioon kansallispuiston luonne itsenäisyyden juhlassa. Biotalous- ja puhtaiden ratkaisujen ministerityöryhmä on hyväksynyt 12.1.2016 kansallispuiston perustamiseen varatun kärkihankerahoituksen käyttämisen osin myös Porkkalaan perustettavan luonnonsuojelualueen rajauksen selvittämiseen, alueen perustamiseen valtioneuvoston asetuksella vuonna 2017 sekä alueen opastus- ja palveluvarustuksen parantamiseen. Vuoden 2016 kärkihankerahoituksesta varataan tähän tarkoitukseen 500 000 euroa.

2016 I lisätalousarvio	2 000 000
2016 talousarvio	37 616 000
2015 talousarvio	34 598 000
2014 tilinpäätös	34 622 000